

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Jacek Bajak
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Paulina Bondel

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku D. K.

z udziałem Gminy M.

o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym

postanawia:

1. nakazać uczestnikowi zaprzestanie kolportażu papierowej wersji wydawnictwa (...) (Gazeta (...) Urzędu Miasta M.) nr (...),
2. nakazać uczestnikowi usunięcie ze strony internetowej Urzędu Miasta M. elektronicznej wersji artykułu „M. (...)”,
3. nakazać uczestnikowi publikację w terminie 48 godzin sprostowania nieprawdziwych informacji zawartych w wydawnictwie (...) (Gazeta (...) Urzędu Miasta M.) nr (...), poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta M. (...) w dziale Aktualności oświadczenia o treści: „Urząd Miasta M., jako jednostka organizacyjna Gminy M. będąca wydawcą (...) (Gazety (...) Urzędu Miasta M.) oświadcza, iż w nr (...) (...) w artykule zatytułowanym „M. (...)” podpisanym przez H. P. opublikowano nieprawdziwe informacje dot. D. K. Nieprawdą jest jakoby D. K. (przywołany w teście artykułu jako osoba stojąca za referendum lub lider referendum) otrzymywał wynagrodzenie od Miasta M. w kwocie ponad (...) złotych. Nieprawdziwe są również informacje jakoby D. K. po wyborze burmistrza P. R. został pozbawiony możliwości zarobku generowanego z kasy miasta oraz że kosztem nieświadomych mieszkańców, wprowadzając ich celowo w błąd, używając kłamstw i konfabulacji chciał powrotu poprzedniego układu dającego mu możliwość wygodnego życia z pieniędzy gminy. D. K. zarówno w obecnej jak i poprzedniej kadencji władz Miasta M. nie otrzymywał żadnego wynagrodzenia z kasy miasta. Nie miał więc możliwości życia z pieniędzy gminy przed wyborami w roku 2018, a także nie mógł zostać pozbawiony możliwości zarobku generowanego z kasy miasta po wyborach w 2018 r., gdyż go wcześniej nie uzyskiwał”,
4. nakazać utrzymywanie treści sprostowania wskazanej w pkt. 3 na stronie internetowej Urzędu Miasta M. (...) do dnia 15 czerwca 2020 r. jako pierwszej informacji w dziale Aktualności,
5. w pozostałej części oddalić wniosek.

UZASADNIENIE

D. K. wniósł o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym, na podstawie art. 35 Ustawy o referendum lokalnym o nakazanie Gminie M. (działającej poprzez jej jednostkę organizacyjną Urząd Miasta M.):

1. natychmiastowego zaprzestania kolportażu papierowej wersji wydawnictwa (...) (Gazeta (...) Urzędu Miasta M.) nr (...);
2. natychmiastowego usunięcia ze strony internetowej Urzędu Miasta M. elektronicznej wersji wydawnictwa (...) (Gazeta (...) Urzędu Miasta M.) nr (...);
3. publikacji w terminie 48 godzin sprostowania nieprawdziwych informacji zawartych w wydawnictwie (...) (Gazeta (...) Urzędu Miasta M.) nr (...), poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta M. (...) w dziale Aktualności oświadczenia o treści: „Urząd Miasta M., jako jednostka organizacyjna Gminy M. będąca wydawcą (...) (Gazety (...) Urzędu Miasta M.) oświadcza, iż w nr (...) (...) w artykule zatytułowanym „M. (...)” podpisanym przez H. P. opublikowano nieprawdziwe informacje dot. Inicjatorów referendum w sprawie odwołania burmistrza przed upływem kadencji. Nieprawdą jest jakoby inicjatorzy referendum (przywołane w teście artykułu jako osoby stojące za referendum lub liderzy referendum) otrzymywali wynagrodzenie od Miasta M. w kwocie ponad (...) złotych. Nieprawdziwe są również informacje jakoby Inicjatorzy Referendum po wyborze burmistrza P. R. zostali pozbawieni możliwości zarobku generowanego z kasy miasta oraz ze Inicjatorzy Referendum kosztem nieświadomych mieszkańców, wprowadzając ich celowo w błąd, używając kłamstw i konfabulacji chcieli powrotu poprzedniego układu dającego im możliwość wygodnego życia z pieniędzy gminy. Inicjatorzy Referendum zarówno w obecnej jak i poprzedniej kadencji władz Miasta M. nie otrzymywali żadnego wynagrodzenia z kasy miasta. Nie mieli więc możliwości życia z pieniędzy gminy przed wyborami w roku 2018, a także nie mogli również zostać pozbawieni możliwości zarobku generowanego z kasy miasta po wyborach w 2018 r., gdyż go wcześniej nie uzyskiwali.”
4. utrzymywania treści sprostowania wskazanej w pkt. 3 na stronie internetowej Urzędu Miasta M. (...) w co najmniej do dnia 15 czerwca 2020 r. jako pierwszej informacji w dziale Aktualności,
5. doręczenia w terminie 48 godzin pisemnego sprostowania o treści wskazanej punkt, c) podpisanego przez osoby upoważnione do reprezentowania gminy M. wszystkim mieszkańcom M. do skrzynek pocztowych. Sprostowanie winno być sporządzone na karcie formatu A4 przy uszyciu czytelnej czcionki (Arial lub podobnej) o wielkości nie mniejszej niż 14 pt.,
6. przeproszenia pomówionego wnioskodawcy poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta M. (...) w dziale Aktualności przeprosin o treści: „Urząd Miasta M., jako jednostka organizacyjna Gminy M. będąca wydawcą (...) (Gazety (...) Urzędu Miasta M.) przeprosza pana D. K. - członka grupy Inicjatorów Referendum dotyczącego odwołania burmistrza Miasta M. przed upływem kadencji za to, iż w nr (...) (...) w artykule zatytułowanym „M. (...)” podpisanym przez H. P. opublikowano nieprawdziwe informacje dot. Inicjatorów referendum. Nieprawdą jest jakoby inicjatorzy referendum (przywołane w teście artykułu jako osoby stojące za referendum lub liderzy referendum), w tym pan D. K., otrzymywali wynagrodzenie od Miasta M. w kwocie ponad (...) złotych. Nieprawdziwe są również informacje jakoby Inicjatorzy Referendum, w tym pan D. K., po wyborze burmistrza P. R. zostali pozbawieni możliwości zarobku generowanego z kasy miasta oraz ze Inicjatorzy Referendum, w tym pan D. K., kosztem nieświadomych mieszkańców, wprowadzając ich celowo w błąd, używając kłamstw i konfabulacji chcieli powrotu poprzedniego układu dającego im możliwość wygodnego życia z pieniędzy gminy. Inicjatorzy Referendum, w tym pan D. K., zarówno w obecnej jak i poprzedniej kadencji władz Miasta M. nie otrzymywali żadnego wynagrodzenia z kasy miasta. Nie mieli więc możliwości życia z pieniędzy gminy przed wyborami w roku 2018, a także nie mogli również zostać pozbawieni możliwości zarobku generowanego z kasy miasta po wyborach w 2018 r., gdyż go wcześniej nie uzyskiwali.”
7. doręczenia wnioskodawcy w terminie 48 godzin pisemnych przeprosin o treści wskazanej punkcie 6) sporządzonych na karcie formatu A4 przy użyciu czytelnej czcionki (Arial lub podobnej) o wielkości nie mniejszej niż 14 pt., podpisanych przez osoby upoważnione do reprezentowania gminy M.,

8. nakazanie uczestnikowi wpłacenia kwoty 5000,00 zł na rzecz wskazanej niżej instytucji charytatywnej: Fundacja im. (...) ul. (...) (...)-(...) W. nr konta: (...) - z dopiskiem „(...)”.

Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wniosek oddalił, a na skutek zażalenia wnioskodawcy Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 3 czerwca 2020 r. uchylił zaskarżone orzeczenie przekazując sprawę do ponownego rozpoznania.

Uczestnik wniósł o oddalenie wniosku.

W piśmie z dnia 4 czerwca 2020 r. wnioskodawca zmodyfikował wniosek w jego punkcie 5 wnosząc o nakazanie uczestnikowi doręczenia w terminie 48 godzin pisemnego sprostowania o treści wskazanej w punkcie 3 wniosku podpisanego przez osoby upoważnione do reprezentowania gminy M. wszystkim mieszkańcom M. do skrzynek pocztowych lub opublikowania sprostowania w lokalnym dodatku do Gazety (...).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 31 stycznia 2020 roku, D. K. - inicjator referendum powiadomił Komisarza Wyborczego o zamiarze przeprowadzenia referendum o odwołaniu Burmistrza M. przed upływem kadencji (k. 9). W Dzienniku Urzędowym Województwa (...) z dnia 28 kwietnia 2020 ukazało się postanowienie nr (...) Komisarza Wyborczego w W. (...) z dnia 24 kwietnia 2020 roku w przedmiocie przeprowadzenia referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta M. przed upływem kadencji z wniosku mieszkańców M.. Referendum zostało wyznaczone na dzień 14 czerwca 2020 roku (k. 7). W Kurierze M., gazecie informacyjnej Urzędu Miasta M.) nr (...), na stronie 3 ukazał się artykuł H. P. pod tytułem: „M. (...)”. W artykule znalazło się twierdzenie: „(...) M.? (...) M. (...) R. (...)”.

Inicjatorzy referendum – K. B., D. K., M. P., R. S., A. M., M. M. (4) oraz J. C. oświadczyli, iż w związku z wyborem burmistrza Miasta M. w roku 2018 nie utracili żadnego wynagrodzenia z Gminy M., ani od żadnych jednostek organizacyjnych Gminy M., w tym w szczególności z Urzędu Miasta M., a zarówno za kadencji obecnych władz Gminy M., jak również w poprzedniej kadencji nie pobierali żadnego wynagrodzenia z Gminy M., ani od żadnej z jednostek organizacyjnych Gminy M., w tym w szczególności Urzędu Miasta M. (k. 11-17).

Sąd zważył, co następuje: wniosek należało częściowo uwzględnić. Uczestnik wnosząc o oddalenie wniosku wskazywał, że z treści publikacji nie wynika, aby dotyczyła ona wnioskodawcy. Z tym stanowiskiem nie można się zgodzić. Wykładnia logiczna tekstu publikacji pozwala z łatwością przyjąć, iż dotyczy ona inicjatorów referendum, za czym przemawia posłużenie się sformułowaniami wskazującymi na osoby stojące za referendum, liderów. Nie tylko mieszkańiec M., ale każdy przeciętny odbiorca jest w stanie zidentyfikować inicjatorów referendum.

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane i informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do sądu okręgowego wniosek o: orzeczenie konfiskaty takich materiałów; wydanie zakazu publikowania takich materiałów; nakazanie sprostowania informacji; nakazanie przeproszenia pomówionego; nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10 000 złotych na rzecz instytucji charytatywnej; oraz zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10 000 złotych tytułem odszkodowania. Z powyższego wynika, że sąd rozstrzyga o prawdziwości informacji oraz danych prezentowanych w materiałach wyborczych, propagandowych lub materiałach agitacyjnych, a wnioskodawca musi wykazać, że rozpowszechnianie w formie plakatów, haseł, ulotek, wypowiedzi lub innych formach agitacji nieprawdziwych danych nastąpiło w związku z kampanią referendarską. Bez wątplenia publikacja zamieszczona w (...)spełnia powyższe przesłanki. Wynika to z tytułu publikacji, jak i treści artykułu zniechęcającego mieszkańców do udziału w referendum, co mogło mieć wpływ na ważność referendum. Ponadto w treści publikacji zawarte zostały informacje o faktach, których prawdziwości autorka artykułu ani uczestnik nie wykazali. Podane informacje niosły za sobą negatywny wydźwięk zarówno co do osoby wnioskodawcy, jak i samej idei referendum, a także miały na celu zniechęcenie mieszkańców do uczestniczenia w nim. Wnioskodawca zaprzeczył informacjom zamieszczonym w artykule, a uczestnik nie podjął nawet próby wykazania ich prawdziwości.

Z uwagi na powyższe należało uwzględnić wniosek D. K. o zakazanie kolportażu papierowej wersji wydawnictwa (...) (gazety (...) Urzędu Miasta M.) nr (...) i natychmiastowego usunięcia ze strony internetowej Urzędu Miasta M. elektronicznej wersji artykułu „M. (...)”.

Sąd również uznał za zasadny wniosek w części dotyczącej nakazania uczestnikowi sprostowania nieprawdziwych informacji podanych przez uczestnika w artykule prasowym opublikowanym w gazecie informacyjnej Urzędu Miasta M. w wydawnictwie (...) (...), poprzez zamieszczenie sprostowania na stronie Urzędu Miasta M., wydawcy (...) ((...)) w dziale Aktualności. Sąd uznał, iż ta forma sprostowania i jego utrzymywanie do 15 czerwca 2020 r. uwzględni sytuację wywołaną sporną publikacją, zapewni szybkość sprostowania oraz jego dotarcie do możliwie szerokiego kręgu potencjalnych uczestników referendum, a zatem pozwoli zniweczyć skutek jaki wywarła kwestionowana publikacja.

Sąd nie przychylił się do dalej idących żądań. Sąd uwzględnił wniosek jedynie w części, w jakiej odnosił się on do wnioskodawcy D. K.. Pozostali inicjatorzy referendum nie wystąpili z wnioskiem w tej sprawie, a D. K. nie był umocowany do wystąpienia w ich imieniu, stąd też konieczne było przeredagowanie treści oświadczenia, do którego umieszczenia Sąd zobowiązał uczestnika. Sąd nakazał usunięcie ze strony internetowej jedynie kwestionowanego artykułu, nie znajdując uzasadnienia dla uwzględnienia wniosku w tak szerokim zakresie, jak tego chciał wnioskodawca, tj. usunięcia całości elektronicznego wydania kuriera – ustalony stan faktyczny sprawy, jak też wskazywane we wniosku okoliczności dotyczyły wspomnianego artykułu, a nie całości wydania kuriera. Sąd nie uwzględnił również wniosku w zakresie dotyczącym przeprosin, uznając iż podstawowe cele ustawy o referendum lokalnym, niniejsze orzeczenie w pełni realizuje, a nadto Sąd miał na uwadze iż bezpośrednio naruszenie dóbr wnioskodawcy zostało dokonane przez autorkę artykułu. Podobną uwagę należy sformułować oddalając żądanie wpłacenia kwoty 5 000 zł na cel społeczny.